

Dokument nr. 8:10

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen, Sigbjørn Molvik og Ingvild Vaggen Malvik

Forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen, Sigbjørn Molvik og Ingvild Vaggen Malvik om å likestille svangerskapspenger med sykepenger i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet og vikarbruk, samt i forhold til rett til feriepenger

Til Stortinget

BAKGRUNN

Ordningen med svangerskapspenger er ikke likestilt med sykepenger blant annet i forhold til feriepenger. Dette betyr at gravide vil tape penger på å motta svangerskapspenger i stedet for sykepenger, noe som bidrar til en overrepresentasjon på sykepengestatistikken av gravide.

I NOU 2000:27 Sykefravær og uførepensjonering heter det at:

"En stor del av kvinners sykefravær kan relateres til sykdom i forbindelse med svangerskap og fødsel. Undersøkelser har vist at mellom 40 og 80 prosent av alle gravide hadde minst et sykefravær under graviditeten. Andre undersøkelser har vært opptatt av hvor stor andel av kjønnsforskjellen i sykefravær som kan forklares ut fra svangerskap og fødsel. Resultatene varierer fra 24 prosent til rundt 50 prosent. En undersøkelse basert på Rikstrygdeverkets sykepengeregister fant at 37 prosent av den totale kjønnsforskjellen i sykefravær forsvant når en tok hensyn til sykefravær med diagnoser knyttet til svangerskap og sykdommer i reproduksjonsorganene (for begge kjønn) (Hauge og Opdalshei 2000). Dersom en tar for seg sykefraværet for personer i alderen 20 til 34 år utgjorde svangerskapsdiagnoser 67 prosent av forskjellen i sykefravær mellom kvinner og menn."

Ifølge en rapport fra Institutt for allmenntilleggsmedisin og samfunnsmedisinske fag (Wergeland & Sølvberg 2004) brukes ordningen med svangerskapspenger

bare av 1-2 pst. av de gravide, mens det trolig vil være rett ytelse for 10-30 pst. Rapporten peker på flere forhold som må endres for at svangerskapspengeordningen skal bli brukt:

- Svangerskapspenger må gi samme rett til feriepenger som sykepenger (ferieloven § 10).
- Trygdekontoret må informere korrekt om at svangerskapspenger kan ytes ved alle former for arbeidsmiljørisiko, ikke bare ved arbeid med noen få kjemiske stoffer. Det synes som om den gamle, restriktive praktiseringen av reglene om svangerskapspenger lever videre på flere trygdekontor.
- Reglene sier at trygdekontoret ikke skal overprøve den enkeltes attest fra svangerskapskontroll/lege. Dette forekommer allikevel og stimulerer ikke til bruk.
- Svangerskapspenger må likestilles med sykepenger i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.

Et underforbruk av svangerskapspenger gir seg utslag i sykepengestatistikken. Dette bidrar til å "sykeliggjøre" gravide kvinner, mens det egentlig handler om arbeidsgiveres manglende evne og/eller vilje til tilrettelegging av arbeid, lite kunnskap om alternativet med svangerskapspenger samt at dette for mange er et lite gunstig økonomisk alternativ. En likestilling av svangerskapspenger med sykepenger vil føre til økt fokus på arbeidsgivers ansvar for tilrettelegging og eventuelt omplassering av gravide, noe som kan bidra til at flere gravide kvinner kan fortsette i jobb fram til permisjonstiden starter.

I sitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Ingvild Vaggen Malvik (Sosialistisk Venstreparti) om statsråden vil ta initiativ til å rette opp denne åpenbare systemfeilen, svarer barne- og familiemi-

nister Laila Dāvøy (Dokument nr. 15 (2004-2005) spm. 28) at:

"En forbedret feriepengedekning er et viktig spørsmål både når det gjelder svangerskapspenger og fødselspengen. Jeg har ikke konkrete planer om å foreslå endringer på dette punktet nå. Regelverket for fødselspenge er imidlertid under kontinuerlig utvikling og forbedring, og jeg tar innspillet med meg i det videre arbeidet."

Forslagsstillerne mener dette er en altfor passiv holdning.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber Regjeringen sørge for at svangerskapspengen gir samme rett til feirepenger som sykepenger.
2. Stortinget ber Regjeringen likestille svangerskapspengen med sykepenger i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.
3. Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen med svangerskapspengen gjøres bedre kjent enn i dag.

20. oktober 2004